

# 'There is no Planet B'



## Groenbewustzijn creëren bij kinderen op de basisschool

Vervolg Groen, Groener, Groenst 2016

# Passie voor groenbewustzijn - samenvatting

## Inleiding

Twee ondernemers<sup>1</sup> uit Zwolle hebben het afgelopen jaar op eigen initiatief onderzoek gedaan naar hoe groenbewustzijn bij kinderen op de basisschool gestimuleerd kan worden. Graag delen wij onze bevindingen met als doel in dialoog te komen met scholen, overheid en organisaties om meer groen in het onderwijs zo te organiseren dat dit voor iedereen toegevoegde waarde heeft.

## Aangemoedigd

Eind 2015 kwam de wedstrijd [Groen, Groener, Groenst](#) voorbij. We hebben meegedaan en zijn gehuldigd als finalist. Hiervoor ontvingen wij 5000 euro als aanmoedigingsprijs. Tijdens de dag met de 'deliberatieve democratie' in het Provinciehuis (de uitslag) kregen we aanvullende ideeën, tips en goede feedback.

## Urgentie groenbewustzijn

De urgentie om 'groen'bewust te leven wordt voor ons allen groter. Voor wetenschappelijke onderbouwing zie bijlage voor weblinks.<sup>2</sup>

Op basis van dit dilemma vormen zich drie groepen mensen:

1. Een groep die het erkent en er wat aan doet.
2. Een groep die het erkent maar er niets aan doet.
3. Een groep die niet geïnteresseerd is.

De laatste twee groepen verdienen aandacht. Als we ons op de tweede groep gaan focussen zal deze (deels) verschuiven naar groep 1. Groep 1 zal hierdoor groeien waardoor eveneens de invloed op groep 2 en 3 een extra boost krijgt.

## Visie groenbewustzijn

Het is belangrijk dat de aanpak structureel is en een lange termijn visie heeft. En waar kan je nu beter beginnen met zaaien dan bij kinderen? Zij zijn immers de volwassenen van de toekomst. 'Groen'bewustzijn creëren door spelenderwijs te leren wat de invloed van hun gedrag is op de natuur/het milieu èn andersom. Waardoor zij op hun beurt dit weer overbrengen op hun kinderen. Bijkomend voordeel is dat het positieve groene gedrag van kinderen daarnaast ook invloed zal hebben op hun eigen ouders.

---

<sup>1</sup> Zie bijlage

<sup>2</sup> Zie bijlage

## **Voordelen groenbewustzijn**

Wanneer kinderen zich meer bewust zijn van hun invloed op het milieu en hier positief naar handelen, kent dit alleen maar voordelen.

Effecten meer groen op kinderen:

- ★ Gezonde(re) school- en leefomgeving
- ★ Vrolijke kinderen
- ★ Stimuleert de ontwikkeling van creativiteit
- ★ Betere schoolprestaties
- ★ Lager ziekteverzuim
- ★ Stimuleert gedrag dat bijdraagt aan een beter milieu voor nu en in de toekomst

## **Aanpak**

Om de behoefte aan en de status van groenbewustzijn te toetsen, hebben we het volgende stappenplan gevolgd:

1. Wat is de visie van directeuren van basisscholen over vergroten groenbewustzijn en wat zijn de behoeftes? (interviews<sup>3</sup> en enquête<sup>4</sup>)
2. Wat is de visie van Pabo's over vergroten groenbewustzijn? (interviews)
3. Wat is de visie van groene organisaties in relatie tot hun aanbod en basisscholen? (interviews).

## **Belangrijkste reacties basisscholen**

- Vanuit de interviews reageerden alle scholen unaniem enthousiast om meer groen te verweven in het onderwijs.
- 9 van de 11 scholen die de enquête hebben ingevuld gaven aan dat groenbewustzijn voor hen prioriteit heeft.
- Oftewel: 100% van de ondervraagden vindt groenbewustzijn belangrijk. 89,5% geeft aan daadwerkelijk ook iets met groenbewustzijn te willen doen.
- Primaire belemmeringen: tijd, geld, kennis
- Secundaire belemmeringen:
  - ◆ Draagvlak bij leerkrachten
  - ◆ Ook al zijn groene activiteiten gericht op veel kerndoelen (zie hieronder), gaat de meeste aandacht uit naar taal en rekenen

---

<sup>3</sup> Zie Bijlage

<sup>4</sup> Zie Bijlage

- ◆ Gebrek aan ruimte & materialen.

## Kerdoelen rakend aan groen<sup>5</sup>

Van de 58 kerndoelen in het basisonderwijs raken:

- 7 kerndoelen 100% aan groeneducatie.
- 4 kerndoelen voor 20-80% aan groeneducatie (omgerekend  $4 \times 40\% = 1,6$  kerndoelen).
- 3 kerndoelen mogelijk aan groeneducatie.

Totaal 8,7 kerndoelen = 15% (exclusief laatste 3 kerndoelen die mogelijk aan groen kunnen raken)

Uitgaande dat % terug te rekenen is naar aantal uren:

Schooljaar heeft 940 lesuren:  $15\%$  van 940 = 141 lesuren per jaar

> 58% van de ondervraagde scholen geeft aan 0 - 50 uur per jaar aan groeneducatie te besteden. (waarvan 25% slechts 0-25 uur.) Wat neerkomt op 0 - 5,3% van het totaal aantal lesuren.

> 89,5% van de ondervraagde scholen geeft aan meer 'groen'educatie te willen geven dan zij nu doen.

Conclusie: hoge potentie, verdriedubbeling is mogelijk<sup>4</sup>

## Kansrijke scenario's om meer groenbewustzijn te creëren

Uit ons onderzoek komen diverse scenario's naar voren die gelijktijdig kunnen worden ingezet.

<sup>6</sup>

### 1. Bijscholingsdag bestaande leerkracht

**Kennis delen\*** (*korte termijn*) Hoe breng je lessen groenbewustzijn in de praktijk? d.m.v. kennis delen (voorbeelden geven/informatie delen)

**Kennis toepassen\*** (*korte termijn*) Onder begeleiding van een professional kan een leerkracht ervaren hoe je kinderen kan meenemen in de wereld van groenbewustzijn.

- \* Bovenstaande scenario's zijn beide geënt op buiten leren, geïntegreerd leren. In combi met duurzaamheid, wetenschap en techniek en de 21st Century Skills.

---

<sup>5</sup> Zie bijlage

<sup>6</sup> Zie bijlage

## 2. Begin bij de leerkracht in opleiding (Pabo's)

**Minor\*\*** (*korte termijn*) Valt buiten leerlijn en is daardoor eenvoudig te starten. Wel inbedden in bijv. gezondheid, biologie, 21st century skills. Door minor zou je dan een accreditatie krijgen (lerarenregister), bijv. groencoördinator.

**Module\*\*** (*middenlange termijn*) Bewustwording creëren voor 'groen' denken en doen d.m.v. module. Moet ingebed worden in lesstof.

**Post HBO-opleiding\*\*** (*lange termijn*) Hoe integreer je groenbewustzijn op een duurzame manier bij basisscholen? Dit betekent 'anders' lesgeven.

Aparte studie voor leerkrachten.

\*\*Voordelen Pabo's > profileren als groene Pabo. Het is mogelijk om aan te sluiten bij het concept Duurzame Pabo.

## 3. Begeleiding op maat d.m.v. groenadviseur

**Adviseur** (*middenlange termijn*) kijkt naar wat een school wil en hoe. Wat past bij de visie en missie van de school? (buiten leren, bewegen, recyclen, schoolplein, etc.) -> verbindt groene ondernemer/groene organisaties.

**Direct inlenen** (*middenlange termijn*) school kijkt zelf naar wat zij wil via website (complete aanbodlijst van groen aanbod in plaats/provincie) -> kiest zelf groene ondernemer/organisatie.

## 4. Geïntegreerd lespakket (middenlange termijn)

De nadruk ligt nu op taal & rekenen. Het wordt als een belemmering gezien om groen 'erbij' te doen. Ontwikkeling geïntegreerd lespakket is kansrijk. Taallessen buiten, rekenen buiten, aardrijkskunde & biologie combineren met buitenopdrachten.

Voorbeelden:

- BiologiePlus school (De Werkschuit, Zwolle)
- Maandtaak (lesprogramma wereldoriëntatie a.d.h.v. kerndoelen)
- Saxion/Windesheim masterclass; wetenschap & techniek geïntegreerd met taallessen

## **Conclusie scenario's**

Onze aanname was dat er voldoende groen aanbod (natuur- en milieueducatie) beschikbaar is, maar dat het ontbreekt aan de verbinding en samenwerking tussen de verschillende organisaties en scholen. Uit ons onderzoek blijkt dat het inderdaad ontbreekt aan samenwerking en samenhang waardoor het teveel tijd en geld kost. Elke school vindt het wiel zelf uit.

## **Advies scenario's**

Ons advies is om op relatief korte termijn bezig te gaan met scenario 1 en 3.

### Pilot scenario 1

Doel pilot: ontwikkelen/verzamelen succesvolle cases.

Onafhankelijk intermediair start pilot met groene organisaties, basisscholen en onderwijskundige.

*Voorbeeld:*

Deel 1: Kennis delen

Deel 2: Kennis toepassen

### **(Potentiële) samenwerkingspartners**

Basisscholen

Pabo/onderwijskundige

Groene organisaties/ondernemers

### Pilot scenario 3 The Big Five

Doel pilot: ontwikkelen/verzamelen succesvolle cases.

Onafhankelijk intermediair start pilot met één adviseur groeneducatie, 5 basisscholen, 5 groene organisaties/ondernemers, bedrijfsleven (ketenpartners)

*Voorbeeld:*

*Adviseur bespreekt wens van de school: verdieping in recycling.*

*- inzichtelijk maken keten*

Denk aan bijv. Scania (afval) -> ROVA (selectie) -> Freitag (maakt tassen van vrachtwagenzeil) -> detailhandel -> consument least tas -> einde lease is retour Freitag (om onderdelen her te gebruiken).

*- vertaling daarvan naar wat kan de school zelf anders gaan doen?*

Afval is voedsel om nieuwe dingen te maken. Onderzoek afvalstromen eigen school.

Rol onafhankelijk intermediair: opstart pilot, samenstelling deelnemers pilot, stappenplan, monitoring, verbinding, evaluatie, communicatie.

Groenbewustzijn i.c.m. andere doelgroepen dan basisscholen zijn voorstelbaar, denk dan aan toeristen en zorgorganisaties.

**(Potentiële) samenwerkingspartners**

Provincie Overijssel

Gemeente Zwolle

Basisscholen

Groene organisaties/ondernemers

Bedrijfsleven

\*\*In de bijlage staat achtergrondinformatie.

# Passie voor groenbewustzijn - bijlagen

## Bijlage 1

### **Waarom dit onderzoek en door wie?**

Het is een bijzonder verhaal. Onze drive om groen en duurzaam te omarmen in een samenwerkingsvorm ontstond namelijk organisch. Zoals dat gaat in de natuur. Als je de natuur haar gang laat gaan ontkiemt er van alles, ontstaat groei, wordt er verrassend veel ontwikkeld om vervolgens geoogst te worden.

Eind 2015 zijn [Asselien Broekhuis](#) en [Atty van de Brake](#) een passieproject gestart onder de werktitel: Ecologische/Groene lessen voor basisscholen. We hebben elkaar ontmoet bij de Creatieve Coöperatie, een werkplek voor creatieve ondernemers die graag samenwerken. Als zelfstandig ondernemers in het groene en sociale domein is het inspirerend om onze expertises samen te brengen. Ons motto is: 1 + 1 = meer.

Asselien is een groene dame met veel ervaring als meester bloembindster met opdrachten ver over de grenzen, is actief als natuurlijk ontwerper en initieert/begeleidt groene projecten in Zwolle, zoals bijvoorbeeld de Boom-Battle. Atty is een senior communicatieadviseur en tekstschrijver. Zij draagt bij aan de stap van concept naar realisatie door het structureren en vertalen naar tekst en uitwerking.



## Bijlage 2

### **Relevante weblinks naar wetenschappelijk onderzoek**

- Link naar een video met Marjan Minnesma, die de noodzaak van Groenbewustwording helder uitlegt. <https://youtu.be/223wMAasWJg>
- Links met informatie naar effecten planten op mens
  - Wikipedia: [https://en.wikipedia.org/wiki/NASA\\_Clean\\_Air\\_Study](https://en.wikipedia.org/wiki/NASA_Clean_Air_Study)
  - [www.optimalegezondheid.com](http://www.optimalegezondheid.com):  
<http://www.optimalegezondheid.com/gezonde-planten-deel-1-zuivering-van-de-binnenlucht/>
- Onderzoek TNO

<http://repository.tudelft.nl/view/tno/uuid%3A33ca51bc-1849-4dba-96d8-1f8794130904/>

+ attachement voor meer informatie

<http://publications.tno.nl/publication/34607433/yEadlg/kleinhesselink-2006-fysiologische.pdf>

## Bijlage 3

### **Kerdoelen basisscholen**

Welke kerndoelen in het basisonderwijs raken aan 'groenbewustzijn'?  
(Kerdoelen: 58 totaal)

#### **Voor 100% raakvlak 7 stuk namelijk:**

39. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Mens en samenleving  
De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
40. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.
41. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek  
De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.
42. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek De leerlingen leren onderzoek doen aan materialen en natuurkundige verschijnselen, zoals licht, geluid, elektriciteit, kracht, magnetisme en temperatuur.
43. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek  
De leerlingen leren hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind.
46. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek  
De leerlingen leren dat de positie van de aarde ten opzichte van de zon, seizoenen en dag en nacht veroorzaakt.
48. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Ruimte  
Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland genomen worden/werden om bewoning van door water bedreigde gebieden mogelijk te maken.

#### **Raakvlakken met groeneducatie (20-80%) 4 stuks namelijk:**

34. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Mens en samenleving  
De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
37. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Mens en samenleving  
De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
47. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Ruimte  
De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van

de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.

49. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Ruimte

De leerlingen leren over de mondiale ruimtelijke spreiding van bevolkingsconcentraties en godsdiensten, van klimaten, energiebronnen en van natuurlandschappen zoals vulkanen, woestijnen, tropische regenwouden, hooggebergten en rivieren.

**kerndoelen die raakvlakken kunnen hebben met groeneducatie, 3 stuks  
namelijk:**

44. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek

De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik.

45. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Natuur en techniek

De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.

50. ORIENTATIE OP JEZELF EN DE WERELD > Ruimte

De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.

## Bijlage 4

### **Schooljaar**

Een schooljaar bestaat uit 39 weken/940 uur per schooljaar.

#### Voorbeeld:

4 x per week 5,25 uur per dag + 1 x per week 3,25 uur per dag = Totaal 24,25 uur per week

#### *Dagrooster (4 dagen per week):*

8.30 – 10.15 uur (1,75 uur)  
10.15 – 10.30 uur (pauze)  
10.30 – 12.00 uur (1,5 uur)  
12.00 – 13.15 uur (pauze)  
13.15 – 14.15 uur (1 uur)  
14.15 – 14.30 uur (pauze)  
14.30 – 15.30 uur (1 uur)

#### *Dagrooster (1 dag per week):*

8.30 – 10.15 uur (1,75 uur)  
10.15 – 10.30 uur (pauze)  
10.30 – 12.00 uur (1,5 uur)

\* Basisvakken (ochtend) = 16,25 uur per week

> 4 uur = Nederlands

> 4 uur = Engels

> 4 uur = Wiskunde/rekenen

> 4,25 uur = Overig (afhankelijk van gebeurtenissen school/thuis)

\* Specifieke vakken (middag) = 8 uur per week:

> 2 uur per week = Wereldoriëntatie + geïntegreerd met groeneducatie

> 2 uur per week = Kunstzinnige oriëntatie + geïntegreerd met groeneducatie

> 2 uur per week = Bewegingsonderwijs + geïntegreerd met groeneducatie

> 2 uur per week = Natuur en duurzaamheid

## Bijlage 5

### **Geïnterviewde personen**

#### **1. Schooldirecteuren**

Met 7 directeuren van basisscholen in Zwolle is een persoonlijk interview gevoerd. Daarnaast heeft er nog één gesprek telefonisch plaatsgevonden.

- Mathieu Bootsvelde, De Zevensprong (Stadshagen)
- Marjan de Wit, De Morgenster (Westenholte)
- Ellen Laninga, De Paperclip (Stadshagen)
- Claudia Streuer, Emmaschool (Wipstrik)
- Jorien Griffioen, Markesteen/Ridderspoor (Zwolle Zuid)
- Albert Kamphuis, De Wendakker (Stadshagen)
- Jaap Kaspers, De Smaragd (Diezerpoort)
- Hiddo Wessels, Vrije school Michaël (Aa landen) (telefonisch, trekker groen schoolplein)

#### *Succesvolle praktijkcase*

De Vrije School Michaël heeft na uitgebreide crowdfunding 50.000 euro bij elkaar gekregen om een groen speelplein te creëren in samenhang met wijk en park. Deze crowdfunding is verkregen via fondsen en door kinderen en ouders er volop bij te betrekken. Een school(plein) waar kinderen leren van de natuur door erin te spelen/ontdekken en te doen. Op 14 oktober 2016 is het groen plein feestelijk geopend.

#### *Dromen van directeuren basisscholen*

- ★ Integratie van ecologielessen (breed: groen, natuur, duurzaamheid) bij verplichte vakken en andersom.
- ★ 's Ochtends verplichte vakken (reken & taal), 's middags wereldoriëntatie, biologie, e.d.
- ★ 's Ochtends vaste leerkracht, daarna wereldkunde door flexibele leerkracht met gerichte kennis op cultuur/muziek/ecologie/... oftewel vakkundige specialisten.
- ★ Groencoördinator opleiden binnen de school net als cultuurcoördinator.

## 2. Overige persoonlijke interviews

- A. IVN, Hans de Jong, voorzitter IVN Zwolle.
- B. De Stadkamer, Karin Visscher, adviseur cultuureducatie basisscholen.
- C. ROVA, Uwanami Schmidt, onderzoeker.
- D. Windesheim (Pabo), Pascal Wilhelm, Hogeschoolhoofddocent  
Lerarenopleiding Basisonderwijs
- E. KPZ (Pabo, katholiek), Bregje Leijdekker, Hogeschooldocent Natuur &  
Techniek
- F. Viaa (Pabo, christelijk), Henk Aversch, Hogeschooldocent en projectleider  
Wetenschap & Techniek.
- G. NMO (Natuur, Milieu & Overijssel) Alma Streefkerk, projectleider educatie  
(staat gepland op 7 maart)
- H. Gemeente Zwolle, Leen de Kleine, operationeel beheerder groen (staat  
gepland, maar vanwege ziekte uitgesteld)
- I. Frank Kuhlmann, onderwijzer, jurylid Groen, Groener, Groenst.

### A. IVN

IVN heeft eigen producten zoals Scharrelkids, Woesteland en leskisten. Ook bieden zij het opleiden van Natuurouders aan. IVN heeft in het algemeen een tekort aan begeleiders. De opleiding tot natuurgids duurt 1,5 jaar. Ze benaderen basisscholen doorgaans niet zelf. Wel enthousiast om meer bij te dragen aan educatie.

### B. Stadkamer (Zwolse bibliotheek)

We hebben de Stadkamer gesproken over het succesvolle systeem waarmee cultuur wordt verbonden aan basisscholen om te kijken of dit ook voor groen kan werken. 100% deelname van Zwolse scholen aan het cultuurmodel. Alle geïnterviewde scholen noemden dit model als voorbeeld voor een mogelijke oplossing. (groenadviseur)

### C. NME

ROVA heeft samen met de gemeente Zwolle het initiatief genomen om natuur- en milieueducatie te coördineren. Op 14 september 2016 was een bijeenkomst. ROVA is een verkenning gestart naar vraag- en aanbodzijde scholen en groene organisaties.

**D. VIAA** reageerde enthousiast op ons onderzoek. We hebben een student (stagiaire) toegewezen gekregen voor de periode van 2 maanden om ons te helpen bij ons onderzoek. M.b.v. de stagiaire zijn alle scenario's voor de Pabo onderzocht. Deze bespreken we met Viaa.

**E. Windesheim** reageerde enthousiast en was meedenkend.

**F. KPZ** gaf aan zelf al veel te doen aan bewustwording van 'gezonde' en 'groene' lessen.

De drie Pabo's in Zwolle staan open voor meedenken over meer groenbewustzijn integreren in het lespakket voor potentiële leerkrachten.

Pabo's zijn bezig met nieuwe curriculum (2017/18) om student op te leiden tot een flexibeler leerkracht op competenties:

- o Wendbaarheid
- o Creërend vermogen
- o Meer projectonderwijs; ontwerpen en onderzoek (sneller naar doen/maken).

## Bijlage 6

### **Online enquête basisscholen**

Een online enquête is verstuurd aan 416 basisscholen in Overijssel met vragen naar behoeftes en kansrijke scenario's. Respons was 11.

#### **Resultaten online enquête**

- Kerndoelen in het kader van natuur, milieu, duurzaamheden vinden plek via 83% biologielees en voor 66% via wereldoriëntatie of excursie.
- Alle respondenten voelen zich verantwoordelijk om groenbewustzijn te creëren bij de leerlingen. (100%)
- De vorm van de lessen over groen (meerdere antwoorden): boeken (92%), video (84%), practicum (69%), naar buiten (84%).
- 69% besteedt tussen de 25-50 uur per jaar aan groen/natuur. De lessen vinden wekelijks plaats.
- Alle respondenten gaan op excursie. Genoemd zijn:
  - Vechterweerd, ROVA, natuureducatiecentrum, met IVN in bos/park.
- 9 scholen nodigen weleens externen uit op school. (boswachter, milieu, jagersvereniging, (alleen gratis en sporadisch/1 x per jaar)
- Het draagvlak van leerkrachten voor groene lessen is voor 76% aanwezig.
- 61% vindt zich als school groenbewust en actief. 30% zegt groenbewust en niet actief. (eigen beeldvorming)
- Heeft de school behoefte aan hulp? (meerdere antwoorden mogelijk) Tijd (5), budget (7), expertise (1), tijdige planning in schoolplan (1).
- Mening over scenario's vanuit de enquête:
  - Alle genoemde scenario's krijgen bijval, er springt er niet een uit.



## Bijlage 7

### Succesvolle praktijkcase uit Drenthe:

#### Het Natuurpad

*Proef voor 3e gymmuur. De inhoud van deze pilot is een combinatie van aardrijkskunde, biologie en gezonde voeding/leefstijl in de uitdagende natuur in de buurt van de school. Het Natuurpad is een activiteit van IVN Drenthe, IVN afd. Westerveld, JOGG Drenthe, loopvereniging HOC '93 en Drenthe Beweegt. Provincie Drenthe, gemeente Westerveld en de basisscholen maken dit mogelijk.*



Bronvermelding: Dasmooi 18 oktober 2016